

galleri LIDEN

AV INGEMAR ÅSLIN

galleri LIDEN

Ännu under mina uppväxtår fyllde berättandet en viktig uppgift. Åtminstone på landsbygden. Där människor ännu hade tid att tala med –och lyssna till- varandra. Det var vår i särklass viktigaste informationskälla.

Radion med sin påannonsering "Stockholms radio Motala" förmedlade avlägsna, mer periphera nyheter. Nyheter som ofta hade sitt ursprung i främmande, avlägsna platser och länder. Inte sällan handlade det om krig och elände.

Lokaltidningarna (Nya Samhället, Sundsvalls Posten och Sundsvalls tidning) kompletterade radion samtidigt som de i huvudsak informerade om vad som hände i Sundsvall och dess allra närmsta omgivning. Risken att någon journalist skulle förirra sig upp mot Liden –mer än tillfälligt- var hart när obefintlig.

Vår viktigaste informationskälla var och förblev därför (länge) "mun mot mun" – metoden.

Åtskilligt av berättandet rörde de Byorginal och Krumelurer som fanns här och var i byarna. Färgstarka, oförargliga och arbetsamma människor som själva sörjde för sitt i likhet med alla andra. Men ofta var dom lite udda och historierna om dom var många. Och berättades gärna när gamla Lidenbor möttes. I takt med att åren går bleknar tyvärr minnet av dessa Byorginal och Krumelurer. I en tidigare skrift (Historier från LIDEN) har jag presenterat några av dem.

Men berättandet kunde också avse andra "helt vanliga" människor och handla om olika episoder och händelser som inte kom att leva vidare i form av historier. Berättandet levde kvar bara för stunden så att säga. Idag skulle man måhända kalla det "Färskvara". Även om det inte kom att resultera i traditionella historier finns en hel del att dra på mun och skratta åt. Allt som återges är inte alltid snällt. Då –som nu- fanns människor som nyttjade berättandet (om fram för allt andra) i helt egna syften.

I en äldre ordbok sägs ordet **galleri** stå för bland annat "porträtsamling eller samling av levnadsteckningar". Det kom för mig när jag bläddrade i egna småskrifter och gamla underlag att de rymde åtskilliga inslag av detta. Låt vara i en snävare mening. Men material väl värt att lyfta fram för att ytterligare dokumentera det gamla.

Att berättandet, så långt som möjligt, skulle ske på vårt gamla mål var jag tidigt klar över. Trots vetskaps om att det är nära nog omöjligt att i skrift återge gammal dialekt och mål. I sanningens namn skall erkännas att jag till att börja med använde mig av vårt riksmål. Men jag slutade fort. Episoder och händelser som jag försökte återge kändes "bleka och blodfattiga"! Saknade märg och must! För mig utgör Människor, Bygd och Språk en absolut helhet när jag skall beskriva människor och deras episoder i mitt gamla Liden!

Samtliga episoder och händelser som återges i skriften är kopplade till människor som bott i Liden eller haft anknytning dit på något sätt. Det stora flertalet är dock borta sedan länge.

Jag brukar använda mig av tre hjälpecken. För att lyfta fram det som jag menar var mest karaktäristiskt i vår gamla Liden-dialekt. Som jag upplevt den från tidigt 1930 tal och i umgångset med åtminstone två generationer före mig. Det handlar om följande hjälpecken:

å – uttalas som långt öppet a. Ex. hage/hågå, bakom/båkå och hade/håddå

ö – uttalas som grumligt å-ljud. Ex. runt/rönt, bröt/brot och mörker/mörker

L – uttalas som grumligt l. Ex. gården/gåln, mumla/mumla och hövlig/hovLi

Trots att Liden allt som oftast förknippas med breda I-ljud ingår inte det i mina hjälpecken. Visst förekom det. Fram för allt hos äldre personer. Men inte särskilt utbrett ändå. Kanske beroende på att det gamla Liden –som ett centrum under den intensiva sågverksselektionsforskan med mycket invandrad arbetskraft. Från framst andra delar av Sverige men även Norden. Många attlingar till dessa finns kvar än idag. Har detta månne bidragit till att upplåna –eller minnska- användningen av brett I?

Sundsvall i oktober 1999

Ingemar Åslin

Sida och innehåll

- 5 n'ännerönns aljäjakkt
6 å sette mitt i klåna
7 Lurå på könmfäkkt n
8 e är må småparer
9 å Spara
10 likkorå'n
11 tömmkopa
12 nå gris'n värt full
13 nu gå vi hem
14 glåsogonhåjant n
15 håll da ti sanninga
16 nå javul'n kömmä
17 skuldreregleringa
18 stor en å småa n
19 batter bruk
20 frised' n
21 vörå'n Dönn Juan
22 nå prosst'n feckk ge sá
23 sträffå
24 julbrännvinå
25 frunntimmerstoki
26 storsvärthått'n
27 n'Stor-Erik
28 onna ögt älter bara our
29 hu sön svimma nä hu såg Känken
30 sluta på Gryssches
31 nyprässt'n
32 där' nä tingå
33 jar du snart så jar ja resst' n
34 nar n'Nis Nilsa vikarera för prassat'n
35 huka'ra Mohlen
36 n'SLakkia-Erik
37 nidingsdåda
38 du få no ta på å passå'rå nu
39 joljettingå
40 n'kladryg
41 slarrver' n
42 n'smäll på kaffi' n
43 fiamtäringå' n
44 ha finns hän' n
45 n'lipplos
46 maraskräddär' n
47 n'lösa boxcan
48 mett å dett
49 hän sön gäät lura si schål v
50 tjärringtjyy' n

n 'änderlönnas åLjifikkt

- 51 á rällä
 52 jesuknäppar' n
 53 tväkrona' n
 54 utå schibe' n
 55 n'ren å fin
 56 gläservänna'r' n
 57 å hår hop å
 58 boxxninga
 59 därbydåggs
 60 momma
 61 prasspojk' n
 62 bykriga
 63 storbönnrä' n
 64 skogskär' n
 65 gammeljokå
 66 äijant' n
 67 rättifangär' n
 68 nä blå nä vär
 69 hä jall å sette still
 70 fröhannfär' n
 71 praddikanten
 72 silverscheå' n
 73 hä å fullt
 74 ratta plåss' n
 75 brannvinspråningar
 76 tji fecek dömm
 77 slut på sYjunntå' n
 78 e bra ånnjakkt
 79 jannta ått' n Hin häLä
 80 höjida tå messtank samhet
 81 åtabak
 82 oLiitt' n
 83 skavåra
 84 n Schalå-Hännisch å n Brescho-Ånnta
 85 smäpöjka' n
 86 häm häng häm' n
 87 prästsakk' n
 88 storpappa
 89 å' n Heliga åndå
 90 vrångkärringa
 91 n'spinn päret
 92 hör skô rá gå för å Jungfru Maria
 93 schettjavär n å janntagar n
 94 blinnurå
- Skomäkär' n
 va dukkti' n te å logå.
 Beratta för e kärning
 från Kläkrå
- N' Hilding såg' n åLj
 där må Finnmyra.
 Tjördia ut' n ti bLötmyra
 å språnnng kapp' n.
- Snoddå römpa
 rönt' n kroktaill
 si åLj' n häddå häL sa
 näri n fressstå å kömma los!
- Hä va båra ti stikk' n!
 Å hämmti fölk frammi byggda
 för te å båra hemm' n
- Va dukkti' n te logå
 Skomäkär' n

á sette mitt i kLäná

Ná vag n ti Dákkbrána byggdes
 på trætitál a væ na en tå árbeitára',
 -n gubba- sömm envises ma
 á settá á vila länngá stänner
 -
 Dá hæ væ sennt på host' n å kallt
 frágia en tå rá ámrra',
 - Ánnit å kallt å bára settá?
 Frys' du' nt?
 Kár' n tog go'n ti på sá
 inna' n svara
 - Ha góbra!
 Ömn' n bíra sett rekkit still!
 A mitt i kLäná!

Lurá pá könnufíkkt' n

Hánn va' n dránnj å gal-skár
 átt' n bonna ysst ti byn
 Va' att sta'n n'gång å ha
 bars ánt batter ann hänn
 traffá e janná dár.
 E fallá grámma en!
 Värti ná okresslitt tell sá
 JoLá öpp ömm e pris dirak!
 A feck följá má a hem.
 Hu villá promt ha panninga' n
 inna hu släffia inn' n. Ha væ så
 dár ná stan råldá ná ömm
 Hu feck panninga' n
 Ná hu val fitt dömm oppis
 ná dárå á sprinng inn!
 A lässtá átter sá!
 Á' n hänn värti ståenes utâell!
 A svälna á pá'n gång!
 Lång ti syna!

e är mä smäpärer

Ha va e är sónum pärar
värri fylla små
Ha klågas överallt.
Ti alla byá n.

Utom i Klakrä
där e jushuvvå sa
- Han'n hä'röm vörtrå sá stor
sá vi jätt räskälå'röm
för å fä inn dömm
ti källar n!

A 'Tilda hædda n'rō'n påsá
sóm hu lá panningan ti
Okka römm kömmna frän
aggå aller mjölkå.

Å sá tälldå' nå öm för alla
sóm hörda på a Männ's hu
kläffia sa på mäggi n
- Ha bra å fa näämteng hitta n!
Männ ha å batter å fa ná ti påsá n!

Kán untræs öm hä va a 'Tilda
sóm stått modell för a 'Spara
sóm'n hördis sa myttje öm
nar n va bän!

å Spara

likkörar'n

En gubbå där'n Boda
 kördu alhti'n likå
 ne ti korrka.
 Dar'nai Byn.

Mann Aldern tog ut si ratt
 å gubb n gätt sluttå å korå.
 Te sisst.

Sa ått vennum sön villa hora
 - Alla dö'an ha ja schussa !
 Hittells !
 Nå ha blå meen tur
 lä ja val fä gä ja !

(de döda)

"Skoggsmosstra" berättå att
 (det döda)

- Gubb'n for sta ti stan
 för å köpa tommer ti salan.
 Kömma hemm uttå !
 Så röm va för dyr !

Då geck ja ti stan
 å koffha tommer ti salan.

A satt dit om å !
 Så hä så !

tömmököpä

"Skoggsmosstra" berättå att

(selem)

Gubb'n for sta ti stan

för å köpa tommer ti salan.

Kömma hemm uttå !

Så röm va för dyr !

Då geck ja ti stan

å koffha tommer ti salan.

A satt dit om å !
 Så hä så !

nä gris' n värrt full

Länsfiskäl' n boddar där' nā Edlunns
Då hanna hanndå på tjugetå.
På dinn' ti' n nā fölkå brännda.

Länsfiskäl' n häddå vörå sonna å'n
å bestagte båd massk å appärat
Massk' n tomd' n ut båkå ligäl' n

Nå a' Marrta skulla je gris' n mat
sag' a att' n va dukkit schuk.
Å språng inn å berätta 'rä
för' n Dåvid

Sömm tog käpp' n å geccck båkåtel.
Kömmå skrattenes tebikå å sa

- Hå å inga farå må gris' n å!
- Hånn å bara full!
- Hå etta ti så massk' n!

nu gå vi hem

Två bröder i Boda
Hå fattas panninger telL skatt n.
Kömmunalskatt n å
Kronoskatt n.

Kronofogdenyndigheta komma
å joLå utmattning på törpå
Bomma ijann e höllae.
Innehållå skullå saljes
frampå vår' n.

Nå ha tog på fates fora ått kraka
bröt brodran förseglingså
Nu värrt å stollid å. Döm gått
inför Tringga. Å stänna över närra.
Dar' na hakke.

På mårå n värrt döm erbjud' n
skjuts hemm ti Boda.
Tå poliså n.

Eri broer' n sa frän

- Naman. Huga. Så bra sön vi hått' å !
- Dubbiå matportioner ! Å högt ti tak !
- Ingå mer besvär för vörå n skull !
- Vi gå hem tell Boda nu !

glásogonjänn' n

A Ingri á Svärnora átt a
höll smá vävning a
dar nái lillstögå.

Ju du förståss
Svärnora, a OL Jonsmor,
koktrå kaffe.

Hä knäkkå på därrå.
- Könn inn ! sa mora mynditt

N kår steg inn jönnom därrå.
Glásogonjänn' n sömm
geck a galles å salldå.

Vistå att a OL Jonsmor
nyttja glásogå.

Å tunktå sa hä vå daggs för' a
å byta ti nå starkara.

När'n förschokta ta tá Mora glásogå
för å prova na nye ener tog å ell' n i a
å hu rev ti rekknit att n
- Du latt bli dä dämnan !

Ajant'n värrt no radd -troddia mora-
päkka hop å flög på därrå.
Värrt ing n affär.

häll' dä ti sanninga

Stroddå visdomsôLå kring så
mia ett

Fann altti' näntinteng
sömn passå inn.

Na nänn skulla tell å loga
hott n mä pekkingra
å sa

- Häll dä ti sanninga!
Hu å sá litå ånvänd
sa hu räkk ått alla !

nä jävul' n kömmi

Va korrispel där' nä dränjikämmär' n
För öppet fönster.

Småpojkä' n vissa ömm' à
à att' n Osskar va där.
N' Osskar sömm' vä frallst
à littå vidskepi!
Pojkän häddä metta åbbor' n
Nu fl.ög fae n ti röm
nä röm geck förbi
dränjikämmär' n

Satt' n åbbörr på krok' n
Å kässtä inn revå
Jonnom fornstrå

Skvätt mä jöLä alla!
Mann ing' n värtt så radd
sömm' n Osskar

Sömm fl.ög öpp tå stol' n
Å skrek böggt:

-Kömm' jávul' n ti' n åbbörr!
Då sluta ja! Å gä hemm!

A mä då geck' n hemm!

skuldregleringa

Gubb' n där' nā Majkrok' n
va dukkti' n te harma
olika karer.

Nu visst' n att Förvaltar' n
va skyldti panninger att' n
Nikkå å lätt' n Minor.
Hämnlära' n.

Ringda ti' röm. Var à en.
Let myndi å stor på rossta
Sömm förvaltar' n.

Tykkia ha va på ti' n å
klara öpp affära' n.
-N' damm skirkullå!

Skulla traffs på Tingshusa
Öm sondaattermedda' n.

Där sat dödm nu. N' Nikkå, Å' n Minor.
Dämma varsett böL å vänta.
Lanjiä Lanjiä
Förvaltar' n va kannd
-för å vära sen.

Innta faen komma Förvaltar' n al!
Hämnlära' n
Gubb' n där' nā Majkrok' n.

stor' en à smáa 'n

Smått öm árhet va ná
Mängi sörn slöggs om à
E timmerkörning næv Lámyra.

Värtt'nt lattara nár' storbonn
geckk inn à skámmbjudda.
Tog à för asset à ingenting
Kröp unner alla änurán.

Hann egðia en javla massa húster
sömm behovvda "mösschoneres."
Atter va n schäl.v si.

Törpárá'n sömm behovvda körmingá
för à fá hop na plünningar knöt nävarán
ti boxxflikkan. Vá mer kunna'róm jára?
Ingan. Storen va störrst hánn.

A ha visst n öm!

Murar'n hölls mà n ugn dar ná Tegelbruks
N ny n en i ställa för gammel.n sóm va färdi
N'kar från Sköpa hämtlanga átt'n

Murar'n va känd för à väta grini. Imilheit,

Svelander schäl.v blänna bruks så hä skulla
blí rekkit. Sá' nt murár'n värt förbämard
à geckk hem. Hädd'n jortt för. Att änträ n.

Hädd'a körrt'n stubin sá'róm.

Sóm hämn höll.på flög fán ti Murár'n!
Räl'dia tell átt hämtlangar'n så däun
stakkar'n höll.på flög ur boxxa'n!

-Vá à hämn för javla bruk! häjjd'n.

Hämtlangar'n fíkk bára tebaka ná te
Svelander söm' nt värtt litá sintt à.
Högg pyttisan á stallida'róm på sia

-Vet no hörr Murár'n skö tass ja!

Ätter e stánn schikka'n väg hämtlanga'n
tebaks te murár'n. Ma samma pytser.
Mánn n'hann gänga döggdá'róm.

-Sá' rinná skö'róm se ut ! skrek Murár'n börrfåhätter.

biättar bruk

frisedel'n

vöra'n Dönn Juan

Källe! s ti bereskápá
Långt árt hållveta
opp i nä.

Vill' nt dit.

Fresta má'r mästää
- Skoskav
- Onnt ii rygg'n
- Försojningssbölä

Dönn brydd' n sa.
Hottä ma polis' n!
Å hammt' n

Männ så latt jedd' n sá nt.

När' komma ti sämmLengspäiss' n
e gämmeLstöga vässt på sta n
kässt' n e stora nykkelknippa
på bolå á sa ått dömm.

-E fä ta hänn öm kräka männ ja à bortta!

Fecok frisedel'n á for hemm ijarn.

Fåttus en ti sokknå vörän á, Brunöggi á svärrhári.

Frunimmerhissioriá n geck' nt á raknå á.

Så förr e manisch kömma gienes várri n

stäenes. Fögan sóm ti transs!

Önnm hu innia redan tillhördia haremá
hänsches sa'n alitin olá.

-Ha kanns fogå'n sömm já à schyldi'a nänteng !

(mannisch = kvinnna)

nā prosst' n feckk ge sā

N pojika vä där nā Pöss' n
på Byn för ti hamta Posstvässkā
att Bodakkara n.

Stog där ma dissk' n å väntā.

Kömmä Prosst' n inn å.
Tol.dia' n vannta hānn å.
Slög pojik' n över årsclå
mai kapp' n senin.

- Du ska inte springa framför
gammalt folk du i sa han.

Mann Posstmasstār' n vä' nt rädd å.
Så att Prosst' n rätt ut

- Pöjk' n vä förä ! Å skö hamntā
posstvässkā att Bodakkara n !

Prosst' n feckk snällt vänta hānn !
Annschont hānn grinta illa !

straffa

Småpojik' n för å jävLes
ma Skräddär' n

Knäkkå på fönstrå,
å därå å åmnå säker.

Skraddär' n foscöhöktå no
å fa fässt dömm. Ajo !
Mann småpojik' n va kvikk.
Hānn hānn' nt åtter röm.

Men sunnt vä n Å tal da
ömm för vær å en söm
villa hora på vä han
skullia jārā mā röm.
Når n nåddia röm

- Ja tar dämm röhärigå !
Å slir i den vihärige !
Så röm byter härfäri !

(Anm. en pojke var naturligtvis rodhäng och den andre blond)

juLBránnvina

N' äen gäng
häddä Skräddär'n vörta ti sta'n.
A koff! juLbránnvina.

Knäfft hänn tog så
från buss n' ne
ti Lillstögå si
Må kappakkä'n.
Geckk dälliitt
dömm förutä'n å

Hä vā kallt diann juL'n
När n granna intia ság nánm
rök börrti körrsten på flera
dågair vært'n orolLi.
Å geck ne ti Skräddar'n.

Sömm lag ti kökkssoffia.
A häddä lägget ut timinger
främfor al A på röm hädd'n
ställt två si áskhinker! A på'n
stol.-nara ti häns- stog hä
söm va kvärt tå juLbránnvina!

Skräddär'n häddä lega sôpä
flera dågair! Hädd nt teå sa
opp å ellå n'gang!

Hä vært e styff e jarå å fä opp n.
A fä ti n ná annå ånn bránnvina.

frunntimmerstoki

Hänn vært söm toki. Gubb'n.
Ni kåringa dog.

Mann hä vä nt n för Dökktror'n å.
Hänn vært frunntimmerstoki

Hör han bar så ltt vet ing'n.
Mann tro nt du han feck
e granna änka frammi byggda.
A il ötte tell'n
På fjälla.

Borrå alla vägar.

Mann hänn gatt skicka åtter
vigselring på Postorder
inna hu komma.

Hänn feckk ge sa ti föLs. Gubb'n

storsvarthått'n

För å äkktå mope. Gubb'n.
 Má i stor'n svärtt'n hätt på huvvå.
 Hökkå hu va sommar'n äller vinter'n.
 Ne'má Lärs Åslins' vä na hält.
 Uta bara fæ n.

Bar så'nt batter ånn att
 Mope'n å Gubb'n för å väg'n.
 Ti stordål'n sömnaför.

När'n berättå ömm' äventyrå så n:
 - ömm' jå'nt hadda hatt svärrhått'n på mä.
 hadd' nt jå' sottå han'n nu å!

n'Stor Erik

Kömmå gåenes over skog'n.
 Má ko, n'konstack å kärng
 å ná gräjjer tell

Bofordå sa unner na graner
 te å bötrja mä.
 N' finnå äfter va sön berättes.

Ohygglitt stark!

Redda konåker' n' pärlianna
 má' n stor'n gränsotök
 där kviss' n va kvär.
 Drog mä e rep. Hadd' nt
 nann hässt å

Lär hå vörriå n Stor'i kar ti sokna!

onnā ögá iller bæra otur?

Gubb'n Allberg la stengrönn
átt n' bonna i MarGL.
Má höggn sten. Tee n' öpp i barjá.

Främmkörð neát väg n.

Neát gal' n' lag á nybarkká sl.áner
Sá' n' kunná baxxá ne sten' an
óvan på róm.

Mánn frunntimmra fecekk int'ittu pá' n' dál.
För dákunná rá messlykkes för' n.

Gubb'n mennte att frunntimmra hadda onna óga.
Jusst ná há jallida te baxxa sten på sláner.

Gätt ha vörá nánn sóm tjuvittu állandá!
För há geck átt halvettá má sång á!
Stena' n' flög át hoburs över gall' n!

Gubb'n svor långá rámnser.

Våra hör ha vill má omnogá n.
Grönn legg stadtit an i da hán!

hu sön svinni ná hu sag Kånnken

Gubb'n Alberg la stengrönn
átt n' bonna i MarGL.
Má höggn sten. Tee n' öpp i barjá.

Främmkörð neát väg n.

(nybarkadé)

Mánn frunntimmra fecekk int'ittu pá' n' dál.
För dákunná rá messlykkes för' n.

Gubb'n mennte att frunntimmra hadda onna óga.
Jusst ná há jallida te baxxa sten på sláner.

Gätt ha vörá nánn sóm tjuvittu állandá!
För há geck átt halvettá má sång á!
Stena' n' flög át hoburs över gall' n!

Gubb'n svor långá rámnser.

Vättna föll urna forrt där' ra Lill-án
clinn vár' n. Ásbona gátt lejja' n' kár
á kora ut timmrá
Sá' nt' hä skulla blí kvár
på stramma.

Hässi' n' átt' n' vä' nt' nä förr á gá ti vätna á.
Kräffsa á sl.og má hova n' sá' kár n'
varri dyngsur óm vammál.sböxxa n.
(orkade inte hålla upp)

Frampå dan va rá färditt. Hängslå' n
örktá' nt' bara böxxa n' ná längter á.
Döm va för sur á tong!

E gammeljämti sag á. Ná böxxa' n' råmlå' á' n!
Á. hu lá ha svimma! Förä hop därpå göL.vá!

Fölk som vet ha berättá' ná.
Á förkLåra' ná
- Hu tol'dá' nt' si Kånnk' n' átt' n!
(Kånnken - "familjelyckan")

Stora på Gryssches

Hä lar hä vörä Nittifamn sön hä bränn
Lönnkrog n Gryssches. Dar' nia Marrgill.
Hä vä inga olykka. Hä tändes på.

Först bars allt losori ut på gill' n.
Å dar atter n Gryssche schil' v.
Må sång å allt dä i va schuk.

Sann tända röm' på!

Hä sås först att hä va Lärscharan.
Mann hä kunnä ha vörä anna ener å.
Hä va mångå sön svor after Gryssches!
Å allt brämvina.

Ing' n fälldes nänsin för å!

Gryssch-mora va titt sön tatt stämnd ti ting
Hu kömnä allti n mä n stor n hätt mä e roa ros på.
Nekta. Helt oförstående ti allt. Klara så offta.

Dräng' n, n Gryssch-Alfred, sägs alltin ha höllä väkt
uta stögä A, öm Lämsfiskal' n va inna telL sa n
- Hä finns. Mann hä fäst nt. Launsliskal n å har!

Gryssch-mor flötta hem ti Grytjen sann kar' n dott.

Nyprässt' n

Hä va symote dar' nia Larinna' n.
Nyprässt' n tal. å e stånn. Ömm
Trohetta å Nykterhetta.

Först bars allt losori ut på gill' n.
Återfatt värtt å tal. Ömm' n.
Hör hanin va.

Ni gubbe från Klakrä vissstä berättä
- Hämm korå hässt nar' n å full!
Mott' n e natt ja. Na ja va uta å fria.
Då hadd' n kort å vag' n dar' n
Kallkallbäck n i Däkka!

där' nā tingā

Allberg' n, utmā Vennbergs, va stānd ti tinga.
För tjiyjäkkt! Hå vā nt offa nāmm kom på n å.
Mānn nu häddā nā hannt.

Kladd sōm n' tråshög nar' n komma ått tingi.
Å dynnjig. Värrt å tell sagd tå' n lārd' n Härre
att hān bort ha komma battrå kladd. Å ren!
Allberg' n titta på' n Länna. Inna hān så
- Sömm ja si na ha storrtå lathunman basstå rockan!

N'ae n' gång var' n stānd för dā hunn hānnches
häddā revā fara ått n' gråmma.

Allberg' n fräggik åmmalår' n öm hunn vå vit
aller svärrt? Hå visst åmt åmmalår' n å.

Allberg' n nikkt bärå å sa ått dommår' n telL
- Sömm hā å mā hā. Hānn vet int ens ömm jā hā nāmm hunn!

Jar du snart så jar ja resst n!

Skomäkär' n, Ståvermånn, bodda öva Tingshusa.

E kärning komma dit mā nā trasskor
sōm skulla lägds å sulås
Hå vā bråttom.

Ståvermånn häddå myrtja sōm lāg på
Så ått kärninga att hu feckk vānta
----- på semm tur!

Mann kärninga ga så' n' så' latt å
- Snart hälvsuå du e par skor! sa a.

Ståvermånn titta opp på a
- Jar du snart så jar ja resst n!

Å mā hā feckk allt kärninga nojja så.

nar n Nis Nilsa vikarerä för prisst' n

Där nä gämmel skola.
Hu som revs för nära humnra är sinn.
Fanns i nä rum för färtjona.

N'Nis Nilsa sig tell' röm millaft
Å jona geckk iblånn ti'n Nis Nilsa
för hä henn va snall må röm
å ing'n skrattå ått dom dar.

N'da kom å två ti'n å villa jiffla så!
Dom va litti ti omägadoma

N'Nis Nilsa sa först "Nåa !
- Ja å'nt nänn prasst å !

Mann jona jeddå så nt å

Hä slutta må att n'Nis Nilsa ga så.
Tog framn notstock n. Sang'n salm.
Lässtå itta borrt i postilla.
Å så va'röm jiffl !

Hann va snall n'Nis Nilsa !

huka'ra Möhlen !

Olsson i Unås'n egda'n T-Ford.
Å skulla schussa Inspektör'n Möhlen
från byn å ne ti Inndal..

Vag'n va gropj å däli å smal.
Ne i Flygge vi'n färditt !
Bill'n å vag'n ! Rulla e varv !
Ne i Nispersdal'n !

Nå här bar sta skrek Olson
- Huka'ra Möhlen !

Da olä levde kvår lanne ti Sotknå
Å annvannes nä nämnteng höll på å gä gal et !

'Slakktár-Erik

Va på Schääl dämma för te släkta n' oxxa
N' oxxa sömm vä föLkelläk.

Värt n' lustiger dans uta fangsså.

Nog för da n' Slakktár- Erik vä stark.
Mann oxx'n vä fulla remmer å.

Hör här vä för Slakktár' n över ånnä.
Å fick oxxasi övampå sá.
Mann slaffa tåga? Åhå na!
Innti n' Slakktár-Erik å!

VingLå främ pistol, n'
å sköt oxxasa unnenfrän!

Häddä omnt i hännä ätter dä äventyra.
Mämmä hannelsches - å Märra - så ått n
- Du kömm å hä hal-då kär !

nidingsdådā

Allberg' n boddå på skog' n
Att Vannbästörpa tell.

Mitt i slättråna sköt' n' älj
Sälltå ne å jommdå kotta val..

Hua spikkt' n' öpp på lagal svägg' n!
N' grannå sa ått' n' å passa sá
Nånn kunnadå ånmål' n

-Ja ha nt mä ri danna å jára! Sa gubb' n
Hä å rena nidingsdåd! La'n tell.

du fä no ta på å passa rá nu

Lidbomm n tog sá n sup imillaått.
Då vill' n på å höppa
på värdera bena.
Vara' n gång.

Bär sa' nt bätter
ann att gubb' n rämLå
milla Lagafsvägg' n å n stenmuri!
Å fasst' na!
Opp å ne!

Kärringa fressia nog
månn feckk' nt los' n.
Hu geckk' åtter hatt' n å sattå på' n!
Så' nt hän skulla frysså ömm huvvå!

Månn nä hu komm må mat' n
å tog på skullå stöppå n ti näsan
då räm sinnå pâ gubb' n

- Du fä no ta på å passa rá nu! sa' n

Nu häddå bonn fätt å söm hän hädda råkna ut å
- N' kåmnsscha hä sunkå ne! Ti tuva!
Drannj' n spittå oga' n ne i tuva.
- Hånn å' nt här! häjd' n öppöver.

Nu häddå bonn fätt å söm hän hädda råkna ut å

-Spänn nå gängjer ti tuva! förslog' n.
Drannj' n joLå så hän. Säkta, säkta.
Månn jojettingan kömma ut må n javla färrt dömm!
Hä lar ha vörå förrst gänga drannj' n språng!
Å Sömm hän sprang!

joLjettingan

n klädryg

Hi vä'n lit'n n'kar.
Mag r å äxelsnål
sömm e pillsnerflässkå
Källd'n för klädryg

Mä'n gäng nä gubb'n
provvidi n rokk äller
n 'blåblås vre'n å vändå
på äxklar å kropp å joLdå
så filia stor. Å sa.

-Hä stråna övr äxklid'n!

Köfli'n näam gäng nä
vå nä storrt sön e hus.
Hangdi å slänjdå sön e läkå'n.
Minn ha vå römmrikkt!

slärrver'n

Ärbertå fallå fort. Hä värt dår ätter å.
Forskött vill'n ha på'n gäng. Geck'n hä
geck'nt så fort säm å. Hitt på hännå att
ärbertå allri värt klärt då.

N' sommar skull'n tjära takå på gammelkörka.
JoLå fässt e rep öm meijå. N'kar söm vä littå
förå så höLL mot på sörsia takå. Let firå ne
så, mii suggå än n tjäryttis ti hännå, på närsia.

Näminteng geck ått hälvetå fel! Mothällar'n,
på sörsia, joLå fässt repå å geck dän.

Slärrver'n häLLktå telL! Träffå sugga å pyts!
Å värtt hänges ti repå rönt meijå!
Ju mer han asschå å äxteria spändå repå ått!
Ätter e stånn båtar häng'n. Sömm n'parsick!
Tess Mothällan'n kömm tebikå.

Kömm sätnt för å bejära forskött n' gämmg.
Plöktå hop gräja'n å geck hemm
- Körkak å nu nä för mag å! så'n äterat!

n'smäll på kaffit' n

N'Olli à'n Svämm stog á munhöggs
om ná nea Tminghusá. Hå va ná óm
Notá. Byara n á Prástboláru'n.

Dom vært hetará á hetará!
Tog på skrek átt værá'n!

N'Svánn va yangri. Hetará.
N'Olli állrá. Á silkasímmari.
Kumí slutá bára pi ett sátt!

AjoLá nái N'Svámm lá tell. óv'r
kaffit' n átt n Olli. Sóm stu.lá á huvván
ti bránnisseclá á dármu staketá!

Hí væ firdidisskuterá nu!
För n hiam gámiga!

N'Olli restá pi sa. Strok bakhanná
óv'r blödipp'n. Mummlá ná.

Símm lomma' róm väg átt värsitt håll

fiammtiäringa' n

Vá utlevá. Haddit ná mer á je!

N'gubbjável
aller
E kárringjável!

sá væ rá pà nittánhumurárrititála!

Nu! Nu tykk' n mässst n fiammtiäring
án snarpásá. Nätt á jämmt tár baká
óra!

N' snarpásá sónn fir ti Majorka ti
n trinnig n strámkössym á hváti sá
aperitif' r son n drákk kálkályvtná för.
N' snarpásá sónn jagá smajjaniá n hám
gööt kunná há vorá far átt!

Gámmil i gecek kírá'n ti Báná'n pi lörðá'n.
Tog si ná kássker á ság óm ná gámmel jumta
vá hágá'l bláin bár á stá. Mann mässt vært á
nog á há sá hemm. Á basá ne sá där ná soffa.
Einsamn n.

Fján væ ánnelööns allt há vórrá!

Mánn no ar rá myrtja rolígáru nu!

hā finns hān n!

Hā berättas att när'n storbonn yss i byn
byggdā husa sett var n fallā orolij för
kössnā n. Att hā skullā bli för dyn.
Han fogā n jämmrā sā. Så orolij va n.
N'lit'n stacekars smattorpar sōm joljā
dägsvärka villa jälj' n. Annshönt hän
nätt å jämm häddā klänā på kröpp' n.
SL ög' sā på bakficka. På n'mäger n,
tang' n borrh.
-Hā finns hān'! Ömm hā behövs! sa n.

Männ hā örnā sā för storbonn. Inna hā
va färdit hädd'n komma öv'r törpā
att dägsvärkā n å.

n lippiös

Han haddā fallā stora lipper.
Nā rekkié salārā. Foljā
kalld'n för Lippiös!

Kömmā ti Bänin ömm n' l'ordakvall
Värrn stænes å tiljā mā n bekämt
söm va bra nog piastrok' n.
Rätt som hā vä stigā fullen öpp sā
å satte fisst ögān på lippā'n. Lutte
sā fram. Närpā nykxter nu å sa.
-Dömm säg att du å lippiös! Männ
no fae'n hā val! Du lipper!

máraskræddar'n

Sáðelmákar. Kómmá sorfíra'n.
 Þá ártánumurátaLá.
 Jolá siliárá va sôm hórdá tell.
 Grímmá, nákkrem, drágilir, opp-
 stállir, bukiol, rönnupstykká,
 tömmer á anná telLbehör.
 Várrt kvír ti sökkna. Kálldes
 Máraskræddar'n fôr dí há
 hænslá mytje óm hässá'n

n'losa böxxan

Háinn væ rent ful.
 nia'n kómmia slóenes.
 Ti Svárrtrokk'n á bláboxxá'n.
 Mía smus'n ti munijpa.

Tjeká'n málldá
 á ogá'n for róant
 na nánn titta pí'n.

Hádda ná fel átt mágá'n.
 Siá'n gátt losa boxxá'n.
 Stup i ett

Jolá álli e mannisich förnar,
 Vá tyst sömm e lágjardar
 Dýningda jammt!

OforanLi á snái!

mett à dett

N'kann inā nār'n si
ti gammel/papperā
ått hā no vä svānt iū
skeljā på mett à dett.
Gammal tēbak's å.

Hā mā hā jällt nōsia,
skogsvärkanger,
snall å törpställa
aller pānninger.

A mā'n gaang
hämmlā nā öm storā n!
Domn sōm redi'n häddā
sā'rōm klārā sā!

Hā i sānt sōm hā å siggt hā
- Myrtja vill ha met!

hān sōm gätt lura sā schäl.v

Vā fallā smāl. Koffia gammel silla på boa.
Hu sōm va eltro ti köttå å lukktå fae'n.
Gätt lura sā schäl.v för å fā ti sā a

Dukkingå va fort jort. Sill, pārer,
e spessgås å'n liter på bolå.

Slog ti fulla glaså
å sa fāt sā schäl.v.

- N'hann fā'ru nā du ha etå opp!

Hål, va sillå på gaffel'n. Gåpa å sväljdå!
Husskes å likksom rösskå på sa!
Sa ått sā schäl.v.

- Nu varu dukkin!

Slog tibaka brännvina ti flässkå
Tog e hålvå sill tell på gaffel'n
Tittå på å sa ått sā schäl.v.

- Åt du opp n'hanna å. Då fā'ru två super!

tjärringtjyv'n

Hä vä'nt vänlist n hämn tå ä,
att tjärring lämmnä gubb'n semm.
Hä hä kömmnä sinn hä!

Nu höLL döm hop, hökkä hä
vä ni bevänt mä nä, eller intä.
Skullä sitt nä ut hei! Å jett sä väg!
Frän krikä, hönuscä å bänä!

Rätt sön hä vä hämnä nä!
Däri lillsökknä vörä å!
E sömnjeddä sä väg
ömm n åttermeddä!
Mä'n äc'n kar!

Värtt ejävää sör,
sömm höLL på lannjä.

Ömm hämnä å tjärringtjyv'n!

Att Rätä kär'n hämnes,
vä n jävla latoxvä, vä nt
ä nämm kömm hog nu å!
N'latoxvä Sörn misst höLL sii umnä!

â rällä

Fällä hägä å retes.

Villi vära för mer
än ännrä jämna' n.

A pojka' n må för dämn del'n.

Tog hus i hälvetä
ömm nänn retta hämnä!
Iväg hemm å storgrimta.

Feeck allt' n mahallä
hemmä dar.

Ätter e täg va å tebakks
mä mamma ti hämnä.
Sömm schäldäi värrä
än n bannhum!

Lärrinä tog på tjäundä röm.
Brydd nt sa nä vidarä å.

â rällä!

Hu vä hägä åtter ållrä pojka' n!

jesuknäppar n

Dóm við syska n.
Má ti kör n biaggā tvā.
Hu sang á sl. Log átana
pá jesuknäppar n.

Broer n mima, mānn hā vissst nt vi dā.
Dá olá fians nt ti sokkna dimm á.

Sysstrí sang mā helji kropp n.
Gípá sá akklá n synt' s
pá bikerstā trā.

Ná hu drog telL átt straungá n
má högerhánná dírrí fogá n
jesuknäppar n. Várti rádd!
A bli sönnarsLee'n!

Ihlánn, pá áttarmótlá, várti á
tungomálstal.. Há sórrá frán
allá halla! Intá e ol begrep vil.
Haddá oss forrt uta dárá!
Foga'n rádd!

jesuknäppar n mians jā val!

tvákronu' n

Hádda'róm tí'n börk.
N'karrimállbörk.
Bre má sangá.

Dekkrá má'róm
nässst vár kváll.
A ríkná'róm.

Hu vā pigá tí'n gal, vässt i byn.

Háddú svárt á sigá frán
má storpojiká n lökká ná
má e blámká tvákroná.
Hitr pá hamra'róm fektk.
filjá má öpp ti kámmár'n
ditti sanghálm n.

Tro'nt du n'Olá försördá althop!
Aunt gött skeljá pí'n fimmöring
á e tvákroná á. Tí Mörkrá.

Hiam feeck bra má stryk tárá
innri storpojiká n átter dá
aventyrá. N'Olá.

Hu sluttá á sámlá tvákroná'n átter dá!

utā schibe' n

Há vā ysstá körká
N' Erik-Hárrman kömmi gáenes
à stöddi sá på tvá kápper.
Hán va gammál. à stönnli' n
pá bena.

Fran ánumri hálli komma ná
e kvinnfolk má' n lítt n önngá.
Önug' n sáttá háLá' n tí grusá
nár' n ság' n Erik-Hárrman.
kömmi gáenes má kíppá' n.

Jusst sönn dömm móttess
geck óng' n over vag' n
à stallida sá frámmá gubb' n.
Títtá pán á sa:

-Haru glönnit schibena hemma?

Hádd' ná ná yrkká á.
Jillptá rá ánnan.
Bár fram,
grávvedi
à stáda.

Fákttu á spráning
sá forrt Várrkar' n
ság átt' n.

Dár i mília vild' n.
Fóyan sóv dár' n stog!
Lutta sa på schyfla!
-Lit pá mag' du Várrkar' n!
sá' n mán gang.

Amschonnt hán hólls má
schijjobba vā blástala rennt!
Allri n flák! Aller e skrymkla!
Hórr ha kunná komma sá?
Gubb' n joLá' ná nánnteng!

Kalld'n för Ren á fin!

u' ren á fin

glásverannára n

För törpäromgåra n betyddå röm
 Rikadom! Glásverannáran att
 Storbönnrä n!
 Ti Törpärsögå n vä nå stort
 ömm hä fanns e Kälthärsu!
 Intt unnerlitit ömm onga n sa ått mamma si
 -Na ja bl i stor skö ru fa n' glásverannå!
 Tå mag!

Ha värrt no älli näan verannå al! Änn minner
 ma glås al! Annischon dönum feckk slita
 från hä'röm vä älva ti hä'röm doddå!
 Mann tancka nä hädda'röm rá mät!

å ha hop ä

Räkkå lörda attter lörda va nä klårt.
 För heli byn Dönum hädda hop al!
 Ha sas så när ha saka på! Lörda attter
 lörda! Vekka attter vekka!

Nu dogged' nt i tita attter å ännrä' n al!
 N'Ivar feckk glommå pojke n à Piker n!
 A a Märtta släfft' nt tell ått nä mer fonster-
 knäikkåra å! Ha vä färdiknäkka nu! Så hä så!
 Hä ler fallå älvdårsamt för oss småönger
 A hä hop al! N'Ivar såg så älvdårl n ut nu!
 A a Märtta viä' nt mytja batter a!
 HÖLL, a ti rekktit lanjia visst n att snart sät
 hu å syta å så flotta röm i hop!

N' skullå ikktå så för å hä hop al!
 Ha vä fogå n färditt tykka vi.
 Småöngå n.

boxninga

diarrbydaggs

N'gubba från n'gramby va ti Stokkholt.m.
För ti si boxxninga. Milla n'neger å Tånnbarj.
Neger n' hettå n'a Järsjö Vällkott.

Hånn vä'n javel ti å slå! Neger'n! Jedd'n smäll
på kafft n'så n Tånnbarj för å fyrombuss på golvå.
Å värrt leggenes. Lannja! Lannja!

Då togå ell'n ti gubb'n! För opp! Skåkå hanträn! Råldå!
- Förbånnada Niggerjävel! Hå ra opp Tånnbarj! Hå ra opp
för fæe n å spänn n!

Innt hörda Tånnbarj nännteng där n kröp på gölvå. Hå va
e javia ovas n. Hå vä nt båra gubb n söm råldå a! Annshönt
hånn råldå högst! Åter vä som berattes!

Hå tiltes lannja ömn 'n dämn boxxinga ti byan. Å om gubb'n!
A Niggerjävel! Sömm sLog så hart!

Hå vä fulsätt dar'na Krångå!
Darby milla Indål. Å Lid n!
Å e javia trykk ti publikhåva!

N'full' n Indål sho råldå i ett
- Hav inn boll' n milla storan pojker!
N'full' n Libo rev i han n å
- Håll kaft n för faen!

Jå vä hogerhålv å fogan angslı.
Geck innt å klivå ummå n hanm gängå å!
Jallida å sparkta på alt söm rördå sat Å
fogan så lannja ha rördå så åt Hå vä lika
dant för Indål shonå. Hålpjixxa n vä
nyssmord! Döbba n filå! Å döbbla benshydd.
Bå framm å bak! Hå va bara hämesk å visir
söm fittas!

Hå småLL stup i ett! Vi tog på värrt trött. Vå
dar na vättahåmka stup i ett! Spänndia boll' n
uti krångå nea plånt! Att ån tell! Så forrt vi kunnå!
Flädd' n tur nulå' n annå ne å n feck vilå e stånn!
Å stup i ett hör'd' n öppfrån lakkara'n
- Hav inn boll' n milla storan pojker!

Värtstå jä vörå mä ôm! Näm gäng! Å int värrt å
ni batter na Indål vann! Nå jä vill kånn ja hora
tokfaen dämn opp i krångå.
- Hav inn Böll' n milla storan pojker!

Ann i da tro ja hä va hånn sömm syka ne oss!

momma

Hu sät allt i därna fönstra
å titta ystöver
att korrka telL.
MummLå litta för sa schål.

Ökka ha vä nå å si aller inntå.
Säg å nån plira nå må öga' n
ti hu fek kLårt för si
ömn ha vä e männisch
aller'n kar.

Dömm sá sá. GammLå n.

E männisch vä e frunntimmer
å n kar vä n kar

Mässt kömma nå frunntimmer.

prästpojkk'n

Dömm haddå hollå på lantja.
Priest'n å karrninga hänsches.
Arbeta å slæta.
Mann sô kömma'n dâ!
Pojik' n!

FörsämmLingå kömma å grättelerå.
Sömm n joLå på diann tia.
Frunntimmer kvittrå å skrot tå'n
Kära'n holl.s mer båkateL.

E litta tannt tog ti'rå varrstå hu kunnå å sa
-Jasstanenag vä n å lik vörå'n!
Hå varrt jussom litta cheneratt
Prasst n å karrninga titta på varåen
Storogt å fögen skrämt.
FörsämmLingå bet sa ti tongå.

Hå sás allmänt att justt dann ong'n vä ovanlitt ful.

bykrigā

Na Bypojker häddis vörā
Att Klakrā à Däkkā telL.
i nä frining.

Klart sômm faen att pojikā n där värrt synnt.
Byjannā n hördā by pojikā n telL dömm.
Hå vâ båra så! Ti alla byå n!

Nu skullā' röm kômnå à ta oss!
Klakrā' n à Däkkā' n.

Vi sâmnlas nea Lärsc'n. Öva Nikkes.
På lôrdâ åttermeddân. N'tia tol.v pojker.
For te jara opp hår vi skulla tå röm.

Vi sörra! Spöttal! Kjöt navârâ' n!
Blaingdâ ilskett börrtatt skol.krok' n!
Spanndâ ti grusa ma luffartsfisksnâ!
Javlaranamma! Nu skulla' röm tass!

Barâ n' Stor-Jonas vâ ma?
Hå vâ int nänn sômm villa slå fang må hâm a!
Hå vâ nâ närvossa timmer nea Lâsc'n!

Hörr ha geckk?

Intt faen komma Klakrân à Däkkâ' n à!

Annschönt dömm vä stor
kunnâ röm varâ lit' n
- sôm männischer.

Annschönt dömm vä rik
kunnâ röm varâ falla fatti
- sôm männischer.

Annschönt dömm styrda helia sokknâ
- styrda' röm dukktitt att sa schâl. å

Dömm vä STORHETA
- för lannja, lannja sæ n.

skogskär'n

Hölls där'na skög'n. För jämma'n.
N'lit't n smätorpar. VästateLL.

Kärringa å öngå'n fekk klårä's
schäl' ma gal' n å kraka.

Hänn högg. Att Bolågå å Bourrå'n.
Ma dälLiga förtjänster. Kölå å'

Könum främnum ti by's. Iblåm.

Nå ha vä slut på salita, kaffe,
limmpan å snus'n.

Mäger, holöggd, krokin å svärtt
Vill'nt si nänn ti öga'n å. Dönum irrä
å för att allå hallå. För jämma'n.

Kärringa vä väss sön' n kniv.
Dar fekk ing'n sissta olå å!
Ongan va falla ståda å fin.

-Gämmel.toka! Så'röm
-Innt kän hä bli nänteng

Nog för hä hu va muli å kveck.
Mann han' vr semrosia. Hänn

ållri mä så nänn gäng.

Mann fridda jo.la'röm
Å häddå så jortti.

I många Harrans år
Vår eviga lödaattermedda

- på sommar'n!

Där'na fäminna tråvå hä väg öppat lota
Mä e litta hankå ti hännå. För å noppa båra.
Sömn hu sa. Ökkå hä va vär' n åller sommar'n.

Hänn åtter. Mann längs gömmel.hägå'n.
För ti leta åtter n käl.v söm gätt borrt så
Öva lota. Åtter va'n schål'v sa.

Hä värri allri nänteng för dömn' Nå rekkit.
- Gämmel.tokå dämn! Sömn fulka sa

Mann hä vä'nå å prata örn' dar'na byn!

gämmel.tokå

Ajjant'n

Kömmna n'par ganger örn ára
 Sölda jo! brukresskäp.
 Vå närsct närfän.
 N'lit n' stillsamm'n kar.
 Kunna stå länna tyss innå dårå
 Mann så så'n olå
 - Kop'n paral!

Vå nå innihallvetia må storräffer ti grishuså.
 Gubb' n fann på rá. Ställdi dit'n fisknjalå.
 På aftermeddå n. Full i matrasster.
 Att mårå' n vå mjalå'n full må storräffer.
 Gubb' n sattå mjalå'n på e skötkarrå.
 Geckk längt nerpå egå n ----
 å slaffa ut rättå n där!
 Niär'n kömna hemm så köringå att'n
 -Du å toki'n du! Jera ti å släppa ut rättan!
 Döm kömna hemrannes föra dag!
 Gubb' n sukka å sá
 -Ja tykktå synn örn dömm!

Rätfångår'n

nä bli nä var n?

N' Finn Allibärt, dökkör n, vä ått skog'n på åttervinter'n.
Möttå Bergströmm n å frågget n

- När bli det vår Bergström? Med en så sen vinter!

Bergströmm'n stänna tell.. Förndera e tag å så

- I fjol komm'n på n torsda! I år vete faen när'n komm!

Nä Däkkbrännväg'n byggdes
va ni en tä gubban där sön
altti'n tykkes sett å vila
Ånnschönt hä va kallt.

Nänn fråg't n rätt ut:

-Bli' nt å kallt å!

Hän sön sät å vila svåra lugnt:

-Hä già bra. Ömm'n bara sett rekkrut still å mitt i kLana!

hä jäll å sette still

fröhånnlär' n

präddikanten

Kömm vär vär
på tjugatåLå.
Fröhånnlär Dalbärg,
Ma kattaloga'n semna.

N'lasar å pratmåkår
Söm sörrå öm Bibeln
ti var åvaraen mening.

När'n steg inn jönnom därå borrh'n må å hallslå.

(Världens tid)

- Hå å sissst i Välå ti!

å sann komm liknelså'n ätter sön:

- N'Jesus stog på Olijebärja å gret över Jerusalem!
- Hädd'n stått på Nära Ståssbärrja i Sunnsvall hädd'n storula!
- aller öm'm'n fattikår söm gifti sá må e Rikjanta

- Hänn köm å fara sön Hällbär's bökk'n! Hamna ti dikå må schanglä'n i vara!

Hänn kömmå'n ättermedda
må farmbuss'n från stan.
Nypraddikånn' n på Västrå.
Västerkapälla! Dar pingstvännå'n
höLLs.

Hänn spelå dragspel å va lik'n
Jeori Fannt! Då kämn du tänkå ra!
Hörr ha värr dann vinnter'n.

Alla jämstå'n haddu äråna ått kapälla
tel.L

Där'n damm spela å sang! Å sörra!
Öm'm javel'n! Öm'm hor! Öm'm därrns!
Vi pojker skar fogan tänri'n
Knöt navårän ti boxxfikka n!

Faen! Öm'm vi feckk'n övå hägå'n!
Vå vi skulla däunj'n!

Rätt sömm hä vär' n borträ.
Häddu vörrtå källa ått e anna håll.
Där sät han sig redlost berusad. Någon som ville driva med honom trädde en potta över hans
huvud. En potta som inte gick att ta dån. Den måste slås syster.

Hä värrt sön fär' jöann. Jämtå'n
for nt iväg ti Käpälla nä mer å.
A glå vär' vi

silverschea' n

Värrt är feek Innspéktor n nå Silverscheer tá Bolagá.

Scheer sömm n skullá delá ut ti duktigé Timmerkóra.

Innspéktorn vå mer full i faen ånn så

Hann behöLL dom!

SöLLdå' römm! Att e bonnkärring!

För nå ymnkt kröner!

Hä vä'n betrodd'n kar ti Sokknå!

ha à fullt!

Häddä vörä ått stan. Má turbil'n.
Sömm vanlitt vå na mäkkara där
na hytt'n. Fyrat stykk'n.

Väst på sta'n stog'n polis sömm såg eländå
Slannjida öpp armän för å få stopp på bil'n.
Förar'n hämnLa forrt! Veva ne ruta å röldå
- Hä à fullt hänn'nt Förshok má nässt'n!

rätt pläss'n

brännvinspråningan

För å geck på körgåL 'n.
N' gubbe öpp från sokkna
å körrväkmästair 'n.

Gubb'n skulla väljä gravyglass
Att säg å senne.

Mann haddis svärt å bestamna sâ.

Körrväkmästair'n tog på värt less
Da hännä döged' nt å Hadda ånnä å jara å.
Tog mä sâ gubb'n ått e horn. Ständis, pektå
å sa.

- Dian'n legg'n Lârs å kârringa hänsches!
Å dian'n å Ante å bror hänsches!
På siâön hittâ ru å Kajsa å gjämmel Gallar n!
Han n kâun e fâ roldit tâ bâra faen !

Gubb'n behövd' nt föänderâ nâ lannjer å.

Kâun unnes hîrr hâ värrt dâr'nâ horna ?
Ja höre dî allri nâ nâ ja gâ fördi dâr å !

tji feckk dömm

Va där'na sta' n.
Hädda parkerà lässbil' n
på e olamplitt e ställa.

När' n kōmna för å hämmnt' n
säg' n, på avstånn, härr Poliss n
sittå på n n'boteslapp.

Tvärvarndå.
Fögan ånnfiaff inn på staschon
-Niann ha stöLä bil.. n!

Klara sa.
Bil' n hitta römm
- där' n hädda ställt' n!

Hja berattås ömm' n kär
sömm vä förbannad
på sYjunnta' n
ti deres gäl.

Å sömm villa fä slut
på all skväller.

Hörre hän tog e snöra
Oppna g'yll' n
å tog ut lykkå
E halvsiag ömm' n
å så holl' n ti snorramnå n
ma varsi hänn

Oppna därå ti siL' n å kLlev inn.
Kärringa' n skrek å fl.ög ått ållå hällå!
-Tokbrus!

-Hämn å nt kLok!
-Hä' n ti finkkå!
-Ärmadi karskralla!

SchäL stog'n mitt på göLva

- Luggen jamter! Lugen! Ja tro ja känn hall' n!

slutå på sYjunnta' n

e bra annjakkt

Kalldes Tusenåring'n
Häddå hört å sitt ållt
åtarinnstöda sisssta humnra åra.
Nu vä'n utå å jägå ämnå n
nema å'n.

Berättå schäl.

-Kömmå å smög åtter åkant'n.
Vä fä ja si? Jo schu anner!
Sömm simma rått mot ma!
Ti'n plloggform!

Faen! Häddå båra kulfjäråra!
Lå må ne å fönnderå. Båkå'n sten.
Fann losning! Ti fä allehop!

Lå ånn! Sikkta! Sköt!
Ti rått ögonablikk!

Geckk sömm ja troddå!
Kula tog Hela Enå skankel'n
- å fortsätta mot n'sten.
På rikkoschett'n tog a
Annra skankel'n!

Alls annränn värt menne!

jämanta ått' n Hin HäLä

Kärringa hämnsches vä ryskå å rohårig
Döm boddå ått fjälls tell.

Hia vä'e java liv dar'na stöga deres
Skrek å svor ått varå'n för jammå'n.

N'framm'n timmerkorar sönum hallsa på
n'kvall tog å fräggdå gubb'n ratt ut:
- Hör hâ e na han'n ejamteig n?

Gubb'n fönnderå stånn å sâ sâ n.
- Hin HäLä häddå e dorer - å hu feckk ja!

höjda tå messtanksmhet

atabak

Gubb'n hadda giffta sá má e janniná
sömm va tjurámm ár ymger.

Tölda nt att nág'n kár titá átt á.
Svärtschuk ná ohygglitt.

Inntá e männisch vä valkómm'n
ti stögl deres - söm vä längt a sia.

Ellakt á fölk berattia:

- E hono hadda värpt unner uthusá.
Kärninga kröp försäss inn atter ägga.
Vä nt nám märtkvärdit ma ha öm innit
tupp'n á hunn hadda kröpa inn lá ma ná.

Ná röm kómmá ut ijämn vä ná klipp!

För båda hunn á tupp'n!

Först sköt n' hunn!

Å sann snöppi'n tupp'n!

Hann vä svärtschuk ná ohygglitt! Gubb'n

Vä kannad för á tälá baklarnies.
Aller åtabak som hä jantlig n hetta.

Sí hanna kunná rá blí

- Ja gecck ti békki n á slLog Gradins i huvva!

- Ja áktta ti tyxá á glÖmmda Flyggai!

- Ha gá'nt! Då forlorja hela forlusst'n! (eg. vinnst'n)

oLhitt' n

Ett ord som användes om kvinnor och män som "hadda katt' n mā sā" dvs. hade lätt för att finna ord och kunna svara för sig. Många uttryck har överlevt dem. Här är några:

-Hā rör mā n̄ sa' n Errska nā hunn bet n̄ ti tråbena! (Erik. En man med tråben)

-Te vira full gå över te våra dum gā allri over! (Ett sätt att tona ner spröbroendet)

-Battro gli tia stieg å läggå tebaka än gā hunnra å leta! (Något att ta efter för nutida barn?)

-Hā å för sent å ta körrv n̄ tā hunn nā bægga annarå n̄ nere!

-Hā finns männ hā fās' nt! Länsman å hår! (drängen Gryssches-Alfred. Utanför lönmkrogen)

-Hā va' sā dälitt sā gräjyv' n gäit gā på knana för å finna nā korn! (Om nodären på 1860 talet och där gräjyv' star för gräsparv)

-Vänta bärta ti härrmelin bLi fullhårig!(Att ordna något men inte just nu. Fullhårig=vinterpås)

En hel del "tänkare" ryms för övrigt i egna slakten. Här några smakprov.

-Hā gā bra för en sparå blåmn tia slösari! (en sparare)

-Små sår å fattige vänner skō' n våra rädd örn!

-Inntå ha ja nā mānn sā mā ja' nt nā häller!

-Rätt sōm' n gā där å dra vär i näsan ligg' n̄ där mā näsan i vär!

-Ha' nt sā brått N'vet int örn lykka å föra allier after!

-Nu a ra n ny n̄ da å nya möjligheter!

-Hā å fl'er söm vägen viser n̄ söm mat' n'je!

-N' skō frågå sā fram. Äljest fā nt n̄ veta någa!

skavsvåra

Gumma hadda pått från Hallschön
ti körrka. Mästetliggen n̄ par mil.

Äfter hogmassa stog Prossi'n schål.
dar na därrå å tikkå mengheta.

Beronända gumma för Gufruktiheta
söm hadda drevå nā sā lämng' n väg.

Gumma neg Förslass. Å änförtrodda
Prossi n bekymmra sennä

-Ja ha sāmā skavsvå! Hā svia å brännå
sa ja nt vet önn ja å ti körrka äller Hallvetå!

Vå finner bagga två. Bygged e stöga! Bröt
äkret! Svebrända! Sadde korna! Häga inn kraka!
Härrå röjöl. å härrå bark ti brokikå' n!
Jai pta väraen mät n gämg! Oske! jäktiga!

Nå röm feckk å batter värt dömm osäms!

N' Hänsch byggda öppna Schääf' n mäans
N' Annä värt kvar neateLL. Dar na Breschön.

Bagga va dukktin ti jára tröLLkönster

N' Hänsch haddi bjärner å tissler på n' Annä!
N' Annä haddi höggrmer på n n Hänsch!
.....
diarrför hä å så mykk' n höggörm ti SchälLabarja!
Atter dänn beta värt finnå' n vänter ijann!

Vå' nt nå gammnåL å.

Småpójikan.
N' tia-töL v år.

Gick atter gammel Lännsväg' n
å sang. Högsia röm kunnå.

N' hördu hör let
ne jonnom jåLå.

Vå röm sång?

Hä vå' öm e jaanta söm hette Tottelo.....

- Tottelo! Slakk lämpå å drömm öm måg
För ja allsko dåg. Tottelo! Tottelo!

..... å'n hasst söm hetta Svärtt' n.
- GammL Svärtt n. Kämmarat på vida färd n!
GämmL Svärtt n. Dänn bassta hä' n i val. n

Dömm hördes lång' n väg. Småpójikå' n.
Ha let fogan bra!

hann häng hann'n

Gätt ha vreæ tell
ií huvvå
att gubb'n.

För'n dá vå'n börrta.

Pöjkå'n hännches
for rönt stög'n
å häjjda.

Feckk aliri ná svar.

Ätter e stånn räl.da
allst'n
- Hann häng han'n!

Å hä jöL'n!
Häddä lessna!
Tei liva tå sa!
Hangt sa!

prässisäkk'n

N' Erik Harrmann
vi áukesönist.
N' dukki'n en.

Nu va'n där ná Märgäl
å söllda ut ätter ná gammla fólk.

Höll... öpp'n barkönn.
Vändn'r rönn't å vista
på e storri e häll ti bölt'n

Fjann sa å roffia
- N'hann a som prässisäkk'n!
Stor å bötenlös!

Fólk så så för ha döm tykktå att prässt å kortka
va masst omattli te tiggå plunninger.

storpappa

Sá s há önniger litá har á var
 Ti flerá oliká byer.
 Önn ha nu vä sånn?

Skröt járna ömm á á A ömm
 hör frunitimma rándia atter n
 N'kväll nar'n vä i tagá rekkit
 dur ná Báná n sá n.

- Samma värri ja könn rálá róm Pappa!
 Omgåin! Á ha skó'nt e unntes over al'
 Var mirá nú ja vakna á grajja'n menne
 begågra! Sá ha sá!

(Dansbanan)

....á n Heligá Ánnda

Há vá tre kárer frán Bodíkk.

Rejih rönn ummet fottra'n
 na'róm komma ti Báná n.

Skröt járna ömm á á A ömm

hör frunitimma rándia atter n

- Nu ru! Nu könn Fær'n, Sán á n Heligá Ánda!

Á ha va mytja rekktit sá á Far á Son.

Assá n "Heligá Ánnda" Kallides sá.

Tredj n. För dia mamma hämsches
 allri tål'da önn
 vennum sönnun va far ått' n!

vrängkärringa

Hu lär ha vörta nā ökrestlitt vräng.
Kärringa.

Ing'n haddå hört å hölla mā namn.
Om nänteng

Haddå sā ti Stor-än
Å drunknå!

N'gubba sön'nt hörda ti
basstrännrä'n ått'a berätta
återåttit

-Hu rämmla ti ne mā färja!
Männ dömm fann a öpp i jarrkvissla!

Vad gubben ville ha sagt var att att hon var så vräng att hon flöt mot det strömande vattnet!

n'spånn pärer

N'gubba där'nā byn berättai ömm
insämm Lingan ti Närja. Ha va
unner krigssåra på forritålå
Komma ti mög å A ville hä nā panninger ått bina
å föllka ti Närja! Dömm sön svälvt! Ja sa ått dömm
att n'spånn pärer kän e fai Ha jäl-pa fölkah!
Panninga n' ännvänns härta ti å kopå na choklakäker
från Marrabo! Nå käker sömm skeckkes ti Närja!
Å deles ut ti ongan! En bit var! Sann å röm likå hóngri!
Ha a Marrabo vi jäl-pa!

Nå pärer villa röm innta ha!

höör skó'rā gā för à Jungfru Maria?

ByhånnLär' n' Nikkā
stog utå dårå à titta
öppått Himmel' n tell.
Pata sá ti násá n
Tysst à stilla.

En ae'n bybo sag' n.
Staanda tell
à fräggt' n.

- Va ståru à si på?

N' Nikkā tog finngrä ur nashöLā
Titta på' n à sa:

- Ja stå à föndrä! Föndrä hör,
ha skó gā för à Jungfru Maria! Nu
na n Rikkhard' à på vag öpp ti al'
Hann va ju'n rekkti' n fruntimmerskar!

Schettyavar' n' å jämntagar' n

Håddå latt för à lävå' nā
mann svart för à hållå nā.

Hå vä för då
hann källtes
på da visa.

Schettyavar' n' å jämntagar' n!

Vä' nt lönt bestämma nā má' n!

(Anm. En som alltid tog tillbaka vad som tidigare lovats)

bLinnurā**Källor**

- A. Tidigare sträskrifter
1. sverige, Medelpad, LIDEN. En historisk återblick (1987)
 2. Bygd och människor LIDEN (1988)
 3. Sant och osant LIDEN (1988)
 4. Mina förälder LIDEN (1989)
 5. Kärer å männischer LIDEN (1991)
 6. Stenarbetare och stenaarbeten LIDEN (1990)
 7. Dialektord LIDEN (1992)
 8. Med mina ögon sett (1992 - delvis Liden)
 9. Historier från LIDEN (1992-onumrera, framtagen för Hembygdsföreningen)
 10. Flottning i Oxjöåns flöded LIDEN (1993)
 11. Bygda, gålan å folka LIDEN (1993)
 12. Rötterna finns ännu kvar (1993 - delvis Liden)
 13. sverige, Medelpad, LIDEN. Latt som häver' n saxxischu. (1994)
 14. Ritat och berättat från 1930 och 1940 talets LIDEN (1995)
 15. Mitt LIDEN (1997)
 16. LIDEN. Skogen - före mekaniseringen (1998)
- B. Egena opublifierade anteckningar
- Sät på närsä.
Målå på vittvagg'n.
Att skog'n telL.
- Folkå som kommå soifrin,
eller boddå yssshelL,
eller västateLL,
kunnå si ti n.
- Vä'n närateLL vä'nt å så nogå å!
- Å vä hadd' n närateLL å järå
jämtlig'n? Ömm'n tänkkå ätter!
- Hä vä bönnrä n sön styrdå.
Jallå halå mot! Halå ti panningå'n!
Ömm'n innt haddå nycta å rå!
- SchåLvi!